

Regjeringen har høye ambisjoner for Norge som kunnskapsnasjon

Innledning

- Det har gått ti år siden innføringen av Kunnskapsløftet. Grunnopplæringens store betydning for fremtiden krever en jevnlig vurdering av om innholdet i opplæringen gir et godt grunnlag for å møte endringene i arbeidslivet og samfunnet.
- Til tross for mye godt utviklingsarbeid i skolen, er det fortsatt store utfordringer i grunnopplæringen som ikke er løst. Mange elever har et for svakt faglig utbytte av opplæringen, og for mange elever ikke fullfører videregående opplæring.
- Kunnskapsdepartementet har mottatt anbefalinger for innholdet i norsk skole fra Ludvigsenutvalget (NOU:2015:8). Mange av utvalgets forslag følges opp i denne meldingen til Stortinget. Regjeringen vil videreføre sentrale prinsipper i Kunnskapsløftet, men fornye hele læreplanverket. Fornøyelsen av Kunnskapsløftet skal gi en bedre sammenheng mellom de ulike delene av læreplanverket, slik at både skolens brede formål og elevenes faglige læring blir bedre ivaretatt.

Generell del

- Departementet vil utvikle en ny generell del av læreplanverket som skal være en videreutvikling av dagens «Generell del» og «Prinsipper for opplæringen». Ny generell del skal tydeliggjøre betydningen av skolens verdigrunnlag ved å utdype formålsparagrafen i opplæringsloven. Departementet er opptatt av at ny generell del får tydelig frem betydningen av skolens brede lærings- og dannelsesoppdrag, og at den brukes aktivt i skolehverdagen.
- Ny generell del skal henge tettere sammen med læreplanene for fag ved å beskrive elementer fagene har felles, slik som tverrfaglig temaer og grunnleggende ferdigheter. På denne måten skal den legge bedre til rette for lærernes arbeid med og samarbeid om opplæringen.

Fagfornyelse

- I meldingen foreslås det at alle fagene i grunnskolen og de gjennomgående fagene i videregående opplæring fornyes.
- Grunnopplæringen skal gi elevene et grunnlag innenfor mange fagområder, og alle fagene har en viktig rolle i opplæringen. Forventninger til hva skolen skal ha ansvar for å lære elevene, kommer fra mange hold. Mange mål i fagene gir ikke tilstrekkelig tid til at elevene kan fordype seg og få en god forståelse av det de lærer. Fagene skal derfor bli mindre omfattende og få en tydeligere prioritering. Fagfornyelsen skal gi gode skolefag med relevant innhold for elevene og for samfunnet, og målet er bedre læring og forståelse for elevene. Det skal legges vekt på god sammenheng mellom fag.
- *Å kunne lese, å kunne skrive, å kunne regne, muntlige ferdigheter og digitale ferdigheter* skal videreføres og videreutvikles som grunnleggende ferdigheter i opplæringen.

- Tre flerfaglige temaer skal prioriteres når fagene fornyes: *demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling og folkehelse og livsmestring*. Læreplanene skal fortsatt ha kompetansemål som beskriver det elevene skal kunne mestre i fagene.
- Satsing på de praktiske og estetiske fagene, mer yrkesretting av fellesfagene og økt fleksibilitet er noen av de konkrete tiltakene som foreslås i meldingen.

Vurdering i fag

- I meldingen foreslås det noen tiltak for å støtte og styrke læreres arbeid med vurdering i fag, både underveisvurdering og til fastsettelse standpunkt karakterer. I læreplanen for det enkelte fag skal det inkluderes en fagspesifikk omtale av hva som kjennetegner vurdering i faget. I forbindelse med fagfornyelsen skal det, som støtte og veiledning til lærerne, utarbeides beskrivelser av hva som kjennetegner den kompetansen som beskrives gjennom kompetansemål og hva som kan forventes av elevene.
- I tillegg foreslås det at vurdering som tema skal styrkes som del av fagdidaktikken i videreutdanningstilbudene i fag. Kunnskap om blant annet ledelse og vurdering av elevers læringsprosesser er også en del av de nye rammeplanene for grunnskolelærerutdanningene som nå er på høring. Trekkordningen for eksamen på 10. trinn foreslås erstattet med en obligatorisk eksamen for alle elevene i alle de tre skriftlige eksamensfagene norsk, engelsk og matematikk.

Involvering og videre prosess

- I samarbeid med relevante fagpersoner og organisasjoner skal det utvikles en strategi for fagfornyelsen som ivaretar bred involvering og tilstrekkelig tid til hvert trinn i prosessen. Bred involvering vil bidra til legitimitet og til å sikre lokalt eierskap til læreplanverket, endringer og målsettinger. I tillegg vil skoleeiere og skoler være godt forberedt på endringene. Nærmere tidsangivelse for det videre arbeidet vil bli vurdert og konkretisert i forbindelse med utarbeidelsen av strategien.
- I arbeidet med fornyelsen av fagene skal det nedsettes læreplangrupper som skal være bredt og hensiktsmessig sammensatt av lærere med praktisk erfaring fra skolen og andre med faglig og fagdidaktisk kompetanse. Fornyelsen skal bygge videre på det gode utviklingsarbeidet som er gjort lokalt siden innføringen av Kunnskapsløftet. Det fornyede læreplanverket, sammen med veiledning og informasjon, skal gi tydelig retning for og støtte til det lokale arbeidet for å implementere de nye planene. Veiledningen i lokalt arbeid med læreplaner skal videreutvikles for å bidra til felles forståelse av læreplanene.
- Alle nasjonale etter- og videreutdanningstiltak skal inkludere fagforståelsen som er lagt til grunn i de nye læreplanene, og forskningsbasert kunnskap om dybdelæring og undervisning og vurdering i fagene. Lærerutdanningene skal involveres i selve arbeidet med fagfornyelsen og de nye læreplanene vil ha betydning for de lærerutdannings-programmene som institusjonene tilbyr.